

РЕШЕНИЕ
№ 184

Гр.София, 01 юни 2015 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, Второ наказателно отделение в съдебно заседание на двадесет и четвърти април две хиляди и петнадесета година в състав,

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛИДИЯ СТОЯНОВА
ЧЛЕНОВЕ: ЮРИЙ КРЪСТЕВ
ЕЛЕНА АВДЕВА

при секретар ПАВЛОВА
и в присъствието на прокурор КОЛОВА
изслуша докладваното
от съдията /председател/ ЛИДИЯ СТОЯНОВА
наказателно дело № 356/2015 г., за да се произнесе, взе предвид:

Касационното производство е образувано по жалби срещу решение № 449/16.12.2014 г. по въззивно нохд № 1050/2014 г. на Софийския апелативен съд наказателно отделение, осми състав.

В жалбата на подсъдимия А. А. А. - подадена чрез защитник, се поддържа, че решението е постановено при съществени нарушения на процесуалните правила при обсъждане на събраните доказателства. Възраженията са насочени към приетата квалификация по чл.116 ал.1 т.6 пр. 3 и т. 7 НК вместо по чл.115 НК и към размера на наказанието, определено като явно несправедливо. Прави се искане за отмяна и евентуално за изменение на решението.

Повереникът на частните обвинители и граждански ищци М. К. Й. и С. Д. Й. поддържа, че в гражданската част е допуснато нарушение на закона, защото размерът на присъдените обезщетения е несправедливо занижен. Обосновава искане за увеличаване в съответствие с установеното за действително претърпените болки и страдания. Определя решението в наказателната му част като постановено при липса на нарушения на

процесуалния и материалния закон, а наказанието - определено в справедлив размер.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура поддържа, че жалбата на подсъдимия следва да бъде приета като неоснователна, защото не са допуснати нарушения на процесуалните правила, а законът е приложен правилно и е определено справедливо по размер наказание. Намира жалбата на частните обвинители и граждански ищци за частично основателна и прави искане за изменение на решението само в гражданската му част като се увеличи размера на присъдените обезщетения за неимуществени вреди до 200 000 лв. за всеки един от гражданските ищци.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение извърши проверка по доводите в пределите по чл.347 ал.1 НПК и намира:

Софийският градски съд, наказателно отделение, 20 състав с присъда № 181/25.6.2014 г. признал подсъдимия А. за виновен в това, че на 14.6.2012 г. в гр.София умишлено умъртвил Н. Й. като деянието е извършено с особена жестокост и с користна цел. На осн.чл.115 ал.1 т.6 пр.3 и т.7 вр.чл. 115 вр.чл. 58 а, ал.2 НК го осъдил на 30 години лишаване от свобода, изтърпяването на което наказание определил при условията на чл.61 т. 2 вр.чл.60 ал.1 ЗИНЗС.

Предявените граждански искове за неимуществени вреди, претърпени от престъплението, уважил в размер на по 100 000 лв, които подсъдимият следва да заплати на всеки един от гражданските ищци – М. Й. и Ст. Й., със законните последици и отхвърлил за разликата до пълния им предявен размер.

Произнесъл се по въпросите за приложението на чл. 59 ал.1 НК, за размера на разноските и на държавната такса.

Софийският апелативен съд, наказателно отделение с решението по въззивно нохд № 1050/2014 г. изменил присъдата в гражданската част като увеличил размера на обезщетенията с по 50 000 лв. за всеки един от гражданските ищци осъдил подсъдимия да заплати държавна такса върху увеличения размер на обезщетенията и потвърдил присъдата в останалата част.

Доводите, поддържани в жалбата и в съдебното заседание от подсъдимия и защитника му, за допуснати нарушения на процесуалните правила и на закона са неоснователни. Производството пред първоинстанционния съд е проведено по реда на специалната процедура по глава 27 НПК и при условията на чл.371 т.2 НПК. Подсъдимият в открито съдебно заседание доброволно и по своя воля, след като са му били разяснени правата, е изразил отношението си към обвинението. Заявил е, че признава изцяло фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт и се е съгласил да не се събират доказателства за тези факти. Съдът с изрично определение е одобрил съгласието и е обосновал

извода, че самопризнанието се подкрепя от събраните на досъдебното производство по предвидения процесуален ред и в достатъчен обем доказателства и е постановил осъдителна присъда. Направеното самопризнание, което е обосновало прилагането на диференцираната процедура, води до ограничения във връзка с възможността подсъдимият да се позовава на други обстоятелства, поради което и защитата му се ограничава до очертаните в обвинителния акт рамки. Съображения за промяна в квалификацията на деянието са възможни, но само дотолкова, доколкото са съвместими с фактите по обвинителния акт, какъвто не е конкретния случай. При тези условия правомощията на въззивния съд са ограничени и се свеждат до проверка дали първоинстанционният съд е извършил процесуалната си дейност при наличието на предвидените предпоставки в производството по глава 27 НПК. Констатацията, която е направил, че няма допуснати нарушения, е довела до извода, че няма процесуална възможност да реши делото въз основа на различни от приетите за установени фактически положения, съответстващи на фактите, които подсъдимият е признал. Решението си в този смисъл е обосновал подробно и по съображения, които настоящият състав изцяло споделя, че поддържаното и пред него сходно с разглежданото в касационното производство възражение е неоснователно. Затова като е отказал да уважи искането за преквалифициране на деянието като по-леко наказуемо престъпление по чл. 115 НК въззивният съд не е допуснал нарушения, които да са основания за изменение или отмяна на обжалвания акт. Уважаването на искането би означавало да се реши делото въз основа на друга, различна от описаната в обвинителния акт фактическа обстановка и да се приемат различни фактически положения, които не съответстват на признатите от подсъдимия факти, което е недопустимо.

Не се подкрепя от фактическа страна възражението, че наложеното наказание е явно несправедливо, защото не са взети предвид всички индивидуализиращи обстоятелства, а оценката на отчетените е едностранна и във вреда на подсъдимия. Подобно е поддържано и пред въззивния съд, който подробно е мотивирал отказа си да го приеме за основателно. За да вземе това решение е извършил собствена преценка на относимите към отговорността обстоятелства. Възприел е като законосъобразен извод, че са налице всички основания по чл. 38 НК за определяне на наказание доживотен затвор и след замаяната му да бъде наказание лишаване от свобода. Установил е, че са спазени изискванията на чл.373, ал.2 НПК. за определянето му при условията на чл. 58 А, ал.2 и ал. 3 НК. От мотивите личи, че всички релевантни обстоятелства, от значение за индивидуализиране на личността на подсъдимия и на извършеното деяние, са подложени на задълбочен анализ и оценка, в резултат на което е обосновал извода за високата им обществена опасност и морална укоримост, защото по своята тежест надхвърлят значително тези

на обикновените случаи на умишлени убийства. Правилно признанието не е отчетено като самостоятелно и със степен на значимо смекчаващо обстоятелство. Неговата характеристика го определя като декларативно и със съдържание на формално изявление, направено като необходимо условие за прилагане на процедурата по глава 27 НПК, поради което не може да бъде отчетено повторно, за да може подсъдимият да получи пониско наказание и допълнително снизхождение. Отчетено е като относимо обстоятелство заявеното разкаяние, но по своите белези също не може да влияе по значителен начин за поставянето му в по-благоприятно положение. Установено е противоречиво и непоследователно процесуално поведение, насочено към затрудняване и забавяне на разследването с цел реализиране на желанието да избегне наказателна отговорност. Нито признанието, нито разкаянието са израз на действително осъзната отрицателна оценка на извършеното и на последиците. Няма обстоятелства, които да са оценени по различен от действителния им смисъл и с по-голяма тежест във вреда на подсъдимия, нито е налице очевидно несъответствие с извършеното и с целите по чл.36 НК.

Въззивният съд е направил законосъобразен извод, че са налице основанията за гражданска отговорност по чл.45 ЗЗД, защото е установена причинна връзка между противоправното поведение на подсъдимия и настъпилите вредни последици. Приел е, че са обхванати всички обстоятелства по случая, че са определени важните за наличието и за размера на неимуществените вреди, за действителните вредни последици за гражданските ищци - родителите на пострадалия, от престъплението. Обосновал е решението си, че са налице основания за определяне на висок размер на обезщетенията с подробни и мотивирани съображения. Отчел е, че родителите са свързани най-тясно с пострадалия, че са засегнати дълбоко от загубата предвид установените отношения за близост и силна привързаност помежду им и че страданията им никога няма да бъдат преодолени. За определяне на размера на обезщетенията по справедливост имат значение както цялата обстановка по случая, така и всички обстоятелства, от значение за извода, че са налице действителни неимуществени вреди. Конкретните обстоятелства указват на действителна несъвместимост между загубеното благо и необходимостта да се даде обезщетение, съответстващо на дълбочината и интензивността на страданията. При определяне на размера в зависимост от вредата съдът изхожда не от субективните си схващания за справедливост, а от развитието и състоянието на обществото. Цялостната преценка на особеностите на конкретния случай с оглед степента на страданията по дълбочина и интензивност, съчетани с действителната неизмеримост на засегнатите блага, които поначало не могат да имат цена, поражда необходимостта да се даде обезщетение, определено по справедливост като критерий за определяне не само на основанието, но и на размера.

Решението на въззивния съд, с което е увеличен размера с по 50 000 лв не е съобразено в пълна степен с претърпените болки и страдания с оглед конкретните обстоятелства, свързани с тяхното причиняване, и не съответства на моралната категория справедливост по смисъла на чл.52 ЗЗД. Затова настоящият състав намира, че при липса на основание да се приложи чл.51, ал.2 ЗЗД справедливо по размер е обезщетение в общ размер по 200 000 лв за всеки един от гражданските ищци. В този смисъл решението следва да се измени. Подсъдимият следва да заплати и държавна такса в размер на 6 000 лв. върху увеличението с по 50 000 лв.

Предвид изложеното и на основание чл.354 ал. 2 т.5 вр.ал. 1 т.3, вр.чл.348 ал.1 т. 1 НПК Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И :

ИЗМЕНЯ решение № 449/16.12.2014 г. по въззивно нохд № 1050/2014 г. на Софийския апелативен съд, наказателно отделение, осми състав в гражданската му част като увеличава размера на обезщетенията за неимуществени вреди, претърпени от престъплението от М. К. Й. и С. Д. Й. от 150 000 /сто и петдесет хиляди/ лева на 200 000 /двеста хиляди/ лева за всеки един.

ОСЪЖДА подсъдимия А. А. А. да заплати държавна такса в размер на 6 000 /шест хиляди/ лева.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в останалата част.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: